

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

A Model of Effectiveness Development Management on Academic Affairs in Small Schools under the Office of Basic Education Commission

ชื่อนักวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2554

ประเภทของงานวิจัย

นโยบายการศึกษา

คำสำคัญ

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ , โรงเรียนขนาดเล็ก

ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การปฏิรูปการศึกษาถือว่ามีความสำคัญยิ่งในการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้มีการศึกษาที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถผลิตและพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543) เครื่องมือสำคัญในปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้แก่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นับเป็นครั้งแรกที่นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของชาติมีสถานภาพเป็นพระราชบัญญัติโดยมีสถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติจัดการศึกษาที่หลากหลายด้วยการให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอนเพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กระทรวงการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. 2543 ; สำนักงานปฏิรูปการศึกษองค์กรมมหาชนเฉพาะกิจ. 2544) โดยในการปฏิรูปการศึกษารัฐบาลจะมุ่งเน้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสายสามัญและสายอาชีพอย่างทั่วถึง ให้กับทุกคนอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ด้วยวิธีการทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลายทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของสภาพการณ์ในแต่ละพื้นที่และกลุ่มคน การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งวางรากฐานให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐานให้สามารถอ่านออกเขียนและคำนวณได้ โดยการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้หน่วยงานพื้นที่และสถานศึกษา (Site – Based Management) หรือโรงเรียนดำเนินการอย่างมีอิสระและโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

(Accountability) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541)

โรงเรียนเป็นหน่วยทางสังคมที่มีระบบที่ประกอบด้วยอนุระบบที่สัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน อาทิ องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยป้อนเข้า (Input) องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยกระบวนการ (Process) และองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยป้อนออก (Output) การที่โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่มาสสนับสนุนและที่เป็นพลังขับเคลื่อนการทำงานอย่างแท้จริงก็คือ องค์ประกอบของระบบด้านกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์เพราะวิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญเป็นตัวกำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้ไปสู่ความสำเร็จขององค์การ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ทางการบริหารกว้างไกลชัดเจนสามารถมองภาพการบริหารการศึกษาในอนาคตย่อมทำให้การบริหารงานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ความปรองดองของบุคลากรในโรงเรียน ระดับแรงจูงใจในการทำงาน บรรยากาศของโรงเรียนและห้องเรียน คุณภาพการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพภาวะผู้นำและครูผู้สอน (Hoy & Miskel, 2001) กล่าวคือ ภาวะผู้นำและความสามารถจูงใจอย่างมีวิสัยทัศน์ในองค์การ ผู้บริหารที่มีการวางแผนกลยุทธ์ในการจัดการที่มีคุณภาพเข้าใจในบทบาทความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายขององค์การ เปิดกว้างในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่ ๆ และแสดงถึงการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สนับสนุนสร้างทีมงาน สร้างความไว้วางใจและความปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มการสร้างบรรยากาศที่ดีขององค์การ เห็นคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม สามารถป้องกันสถานการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเผชิญหน้าที่ไม่พึงประสงค์ การแก้ไขความขัดแย้งในทางบวกอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียนและระดับการจูงใจ ซึ่งเป็นเกณฑ์ประสิทธิผลการบริหารงานด้านกระบวนการของโรงเรียนและสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงบริหารงานโรงเรียน โดยสร้างแรงจูงใจระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความสัมพันธ์ที่มีบรรยากาศแบบเพื่อนร่วมงาน โรงเรียนจะมีประสิทธิผลได้บุคลากรในโรงเรียนจะต้องมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การบริหารงานโรงเรียนโดยคำนึงถึงคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ให้ทุกฝ่ายสนใจและเข้าใจปัญหาของโรงเรียนและใช้วิธีการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมเข้าใจถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน นักเรียนและบุคลากรทุกฝ่ายในองค์การ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่โดยครูมีหน้าที่ให้คำแนะนำ วัตถุประสงค์และประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ดังนั้นควรคำนึงถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ศักยภาพของครูในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและการดำเนินการทุกอย่างโดยบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม

ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนทั่วประเทศที่กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศมีจำนวน 32,879 แห่ง และเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เปิดสอนในระดับอนุบาลและช่วงชั้นที่ 1 – 2 และมีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา มีจำนวน 10,877 แห่ง ที่ถือว่ามีปริมาณเกือบ 1 ใน 3 ของโรงเรียนรัฐที่มีจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) พบว่า ในช่วงปี 2536 โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาสำคัญที่เหมือนกัน คือ 1) นักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่นอาจเป็นโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้ เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร 2) อาคารเรียนและอาคารประกอบส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก มีห้องเรียนจำกัดอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียน 3) ตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ซึ่งยังไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยสนับสนุนสถานศึกษา อีกทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนเองยังต้องการพัฒนา 4) นักเรียนมาจากครอบครัวที่ขาดแคลน ต้องการการสนับสนุนเพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา และโอกาสในชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต 5) สถานศึกษาบางแห่งขาดบุคลากรผู้สอน ในบางรายวิชาในบางช่วงชั้นและอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ และ 6) สถานศึกษาซึ่งขาดประสิทธิผลในการบริหารจัดการมีการลงทุนเมื่อเทียบกับสถานศึกษาที่ใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ซึ่งตามมาตรฐานต้องเป็น 1 : 25 สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กอัตราส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1 : 8-11 นอกจากนี้ จากการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) พบปัญหาที่สำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านบุคลากรประกอบด้วย ปัญหาขาดแคลนบุคลากร มีครูไม่ครบชั้น แต่อัตรารูเกินเมื่อเทียบกับ

เกณฑ์ ก.ค.ศ. ทำให้ครูรับภาระหนัก สอนหลายวิชา หลายระดับชั้น ทำให้ครูขาดความกระตือรือร้น ขาดขวัญกำลังใจ ปัญหาที่มีครูสอนไม่ตรงคุณวุฒิ ไม่มีทักษะในการสอน ขาดการพัฒนาบุคลากร รับทราบข่าวสารทางราชการได้ล่าช้า และปัญหาขาดสวัสดิการด้านที่พักอาศัย มีปัญหาการเดินทางที่ไกล ไม่สะดวก มีความกังวลใจกับความก้าวหน้า 2) ด้านอาคารสถานที่/ครุภัณฑ์ประกอบด้วย ปัญหาอาคารเก่าชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมานาน ขาดความปลอดภัย ปัญหาอาคารไม่เพียงพอ ขาดห้องปฏิบัติการ สนามกีฬาที่เหมาะสม ปัญหาขาดโทรศัพท์ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และปัญหาบางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ 3) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ปัญหาจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน/ชั้นเรียนมีน้อย เนื่องจากประชากรวัยเรียนในชุมชนนั้นมีน้อยหรือไปเรียนในโรงเรียนอื่นที่เห็นว่าคุณภาพดีกว่าทำให้ไม่คุ้มค่าหรือเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาการจัดงบประมาณสำหรับจ้างครูผู้สอน เนื่องจากขาดแคลนครู และปัญหาจากการยุบรวม เลิกล้มโรงเรียน 4) ปัญหาด้านวิชาการ ประกอบด้วย ปัญหาขาดแคลนหนังสือเรียนหนังสืออ่านประกอบที่เหมาะสม ปัญหาขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมทันสมัย ปัญหาครูไม่สามารถสร้างสื่อการสอน ขาดความรู้ด้าน ICT และปัญหาคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนที่ยังมีปัญหา ต้องเร่งพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ คิดวิเคราะห์ และคำนวณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมต่ำกว่าโรงเรียนขนาดอื่น (ศิริกุล นามศิริ, 2552)

จากผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาหลายปัญหาในทุกด้าน ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากเหตุที่สำคัญคือ โรงเรียนมีทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่จำกัดและไม่สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงส่งผลกระทบต่อพัฒนางานทุกด้าน โดยเฉพาะงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันนี้มีปัญหาที่สำคัญในด้านคุณภาพของผู้เรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ต่ำ ปัญหาด้านการอ่านออก เขียนได้ การวิเคราะห์และคำนวณ ดังนั้น จึงควรแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่ ขณะนี้มีจำนวน 205 แห่ง ประกอบด้วยเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 มีจำนวน 40 แห่ง เขต 2 จำนวน 98 แห่ง และเขต 3 มีจำนวน 67 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1, 2 และ 3, 2552) ต่างก็พบว่า มีสภาพปัญหาต่างๆ คล้ายคลึงกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับประสิทธิผลและประสิทธิภาพการดำเนินการต่างๆ ให้สูงขึ้น โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่อยู่ในระดับประสิทธิผลต่ำกว่าการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานบุคคลและมีปัญหาการบริหารวิชาการมากที่สุด เมื่อเทียบกับการบริหารงานทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าว (ทงศักดิ์ เจริญชัย, 2549 และ บุญฐิน ประทุมลี, 2549) การยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการในปัจจุบันกับโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาทุกขนาด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กยังขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารจัดการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของประสิทธิผลด้านกระบวนการในระบบกระบวนการบริหารครบวงจร (PDCA Circle) จึงมีความจำเป็นที่ต้องแสวงหารูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก (จงกลณี ชุตินาเทวรินทร์, 2544: และ นาครินทร์ คำรัมย์, 2549) เพื่อยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อแสวงหารูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนครบนพื้นฐานที่ว่าสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั่วประเทศมีลักษณะคล้ายๆ กันและเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ใน

การที่ผู้วิจัยจะเข้าไปศึกษาภาคสนามเป็นช่วงๆ

2. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร การศึกษาครั้งนี้ยึดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการตามกรอบโรงเรียนนิติบุคคล(กระทรวงศึกษาธิการ : 2546) ประกอบด้วยงาน 12 ด้านดังนี้

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตร
- 2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.3 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.6 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 2.7 การนิเทศการศึกษา
- 2.8 การแนะแนวการศึกษา
- 2.9 การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 2.12 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา

3. กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ชั้นที่ 2 เพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 8 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 328 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เพื่อให้ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

3.3 กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ชั้นที่ 1 เพื่อให้ความคิดเห็นต่อร่างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 12 คน

3.4 กลุ่มเป้าหมายผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ชั้นที่ 2 เพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 14 คน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพหุวิธี (Multiple Methodologies) เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการดำเนินงานตามกิจกรรม ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นขั้นตอนการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยตัวแบบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยโดยผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษา

ชั้นที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) สังกะระห์แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยด้านนโยบายและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อศึกษาปัจจัยตัวประกอบของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขนาดต่างๆ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กจากองค์ความรู้ที่ปรากฏในปัจจุบัน ได้ร่างกรอบแนวคิดองค์ประกอบของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

ชั้นที่ 2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักวิชาการสาขาการบริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา 2 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กดีเด่น 4 คน รวม 8 คน เพื่อเสนอความคิดเห็นสนับสนุนและ

การให้ข้อเสนอแนะร่างกรอบแนวคิดในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์และตรวจสอบตัวแบบโดยศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรในแต่ละปัจจัย ใช้หลักการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) มาอธิบาย และตรวจสอบตัวแปรในแต่ละปัจจัยและอิทธิพลเชิงพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Productmoment Correlation) และสถิติการวิเคราะห์พยากรณ์พหุคูณ (Multiple Regression) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 80 ได้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 328 คน ระยะเวลาได้ข้อสรุปตัวแปรในแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อนำไปเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาต่อไป

ระยะที่ 2 ขั้นการสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดไว้ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยนำเสนอร่างรูปแบบการพัฒนาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 12 คน ประกอบด้วยนักวิชาการสาขาวิชาการบริหารการศึกษา 4 คน ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา 4 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 4 คน โดยใช้เทคนิค E D F R หลังจากนั้นนำร่างรูปแบบที่ได้รับข้อเสนอแนะ เสนอต่อกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำรูปแบบการพัฒนางานสู่การปฏิบัติให้ความคิดเห็นต่อไป

ขั้นที่ 2 การนำรูปแบบการพัฒนาที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วเสนอก่อนผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กดีเด่น ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร จำนวน 14 คน โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและรับรองความเหมาะสมในการนำรูปแบบพัฒนางานสู่การปฏิบัติต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยตัวแปรในแต่ละปัจจัยซึ่งในที่นี้ระบุว่าเป็น “กลุ่มตัวแปรกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการทางวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก” ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ 8 ตัวแปรอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก

ถ้าพิจารณาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการทางวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นรายตัวแปรที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมและรายด้าน

- 1) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวม
- 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
- 3) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนากระบวนการเรียน
- 4) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการจัดการวัดผล
- 5) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
- 6) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ
- 7) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

- 8) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการนิเทศการศึกษา
- 9) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการแนะแนว
- 10) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 11) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
- 12) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

13) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยวิธีการพัฒนาซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ 9 วิธีการดังนี้

2.1 วิธีการพัฒนาเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยวิธีการที่ใช้ 2 วิธี คือ

- 1) การศึกษาที่บ้าน (การศึกษาด้วยตนเอง)
- 2) การฝึกปฏิบัติงาน เป็นการลงมือปฏิบัติงานในหน่วยงาน หรือสถานศึกษา

2.2 วิธีการพัฒนารายกลุ่ม ประกอบด้วยวิธีการที่ใช้ 7 วิธี คือ

- 1) การประชุม รวมไปถึงการประชุมใหญ่ การประชุมทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการ
- 2) การอภิปราย เป็นการแสดงความคิดเห็นร่วมกันของกลุ่มผู้มีความสนใจหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ
- 3) การอบรม เป็นการพัฒนาบุคคลโดยการแนะนำร่ำสอนให้ซึมซับเข้าไปจนติดเป็นนิสัย
- 4) การศึกษารายกรณี เป็นการศึกษาข้อเท็จจริงจากสถานการณ์จริงเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการอภิปรายและแก้ปัญหา
- 5) การศึกษาดูงาน เป็นการนำผู้เรียนไปศึกษาเรื่องที่ต้องศึกษาจากหน่วยงานหรือสถานที่อื่นที่ตรงกับประเด็น
- 6) การสาธิต เป็นการแสดงโดยผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ
- 7) กิจกรรมนันทนาการ เป็นการให้บุคลากรได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นการแสดงออกด้วยความสนุกสนานและพึงพอใจ

การใช้วิธีการพัฒนาตามความเหมาะสมกับประเด็น (ตัวแปร) ที่เป็นกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการทางวิชาการ และกิจกรรมการดำเนินงานทางวิชาการแบบประสมประสานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กภาพรวม ใช้กระบวนการขับเคลื่อนประกอบด้วย กิจกรรมหรือการดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1.1 ส่งเสริมการยกระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมวิชาการ
- 1.3 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากร โดยสมควรใช้วิธีการพัฒนาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่า
- 1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
- 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและมาตรฐานวิชาการของผู้บริหารและครู

การพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าวผู้ดำเนินการสมควรใช้กระบวนการ P D C A เป็นฐานเพื่อดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

2. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการวัดผลและการ
5. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
8. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการนิเทศการศึกษา
9. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการแนะแนว
10. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
11. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
12. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
13. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการทุกด้านมีกระบวนการ P D C A เป็นกระบวนการขับเคลื่อนพื้นฐานประกอบการดำเนินการเสมอ

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย กลุ่มตัวแปรขับเคลื่อนการดำเนินการทางวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 8 ตัวแปร ใน 2 ปัจจัย ดังนี้ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและมาตรฐานวิชาการของผู้บริหารและครู และ (2) ทรัพยากร เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมงานวิชาการ ซึ่งอยู่ในปัจจัยป้อนเข้าของรูปแบบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการวิจัยพบว่าทรัพยากร เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมงานวิชาการส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการภาพรวม ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (3) ส่งเสริมการยกระดับคุณภาพด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (4) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (5) การส่งเสริมปัจจัยจูงใจในการทำงานของผู้บริหารและครู (6) การส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง (7) การส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีการจัดการเกี่ยวกับการใช้เวลาในการเรียนรู้ทางวิชาการ และ (8) การสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งอยู่ในปัจจัยกระบวนการ ซึ่งอยู่ในปัจจัยกระบวนการของรูปแบบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการวิจัยพบว่า

ตัวแปรส่งเสริมการยกระดับคุณภาพด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการภาพรวม และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอีก 12 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนว ด้านพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การส่งเสริมปัจจัยจูงใจในการทำงานของผู้บริหารและครูส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การส่งเสริมให้มีการทำวิจัยชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้จากการสำรวจความคิดเห็นผู้อำนวยการโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางที่สำคัญแนวทางหนึ่งสำหรับยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

การส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีการจัดการเกี่ยวกับการใช้เวลาในการเรียนรู้ทางวิชาการ ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

การสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากชุมชนโดยดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทั้งในด้านการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนของครูและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรการจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในและการวิจัยติดตามผลการใช้หลักสูตร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.มปป.)

นอกจากผลการวิจัยดังกล่าวในรูปแบบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กในส่วนของปัจจัยป้อนเข้ายังมีตัวแปรที่มีความสำคัญต่อความสมบูรณ์ของรูปแบบก็คือ การพัฒนาบุคคลากรอย่างต่อเนื่องและยึดหลักการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2. รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งถ้าพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า ในส่วนของรูปแบบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กภาพรวม และรายปัจจัยโดยมีเหตุผลสนับสนุนประกอบด้วย 1) เป็นรูปแบบที่เป็นรูปธรรมเห็นภาพตั้งแต่ปัจจัยป้อนเข้า ปัจจัยกระบวนการบริหารวิชาการและปัจจัยป้อนออก 2) เป็นรูปแบบกลางที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกโรงเรียน 3) เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมทุกด้าน แต่ละด้านมีขั้นตอนที่มี P D C A เป็นกระบวนการรับซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นต้น ส่วนประเด็นย่อย ตั้งแต่การส่งเสริมสนับสนุนในปัจจัยป้อนเข้าที่สำคัญ กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กของปัจจัยกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกกรณี ส่วนวิธีการพัฒนาในรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กโดยระบุผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป ทุกวิธีประกอบด้วยวิธีการพัฒนา 2 ลักษณะ 9 วิธีการ คือ 1) วิธีการพัฒนาเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย 2 วิธี คือ การศึกษาที่บ้าน (การศึกษาด้วยตนเอง) และการฝึกปฏิบัติงาน และ 2) วิธีการพัฒนาเป็นรายกลุ่ม ประกอบด้วย 7 วิธี คือ การประชุม การอภิปราย การอบรม การศึกษารายกรณี การศึกษาดูงาน การสาธิต และกิจกรรมนันทนาการโดยใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือมากกว่าอย่างต่อเนื่องตามกรอบเหมาะสมกับประเด็นที่ต้องการพัฒนาแล้วแต่กรณีซึ่งวิธีการพัฒนาดังกล่าวได้รับความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมาก

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. การนำรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สิ่งสำคัญคือ การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ วิธีการพัฒนาให้ละเอียดและเข้าใจทุกขั้นตอนก่อนการพัฒนา นอกจากนั้นควรศึกษาบริบทของโรงเรียนให้เข้าใจทุกแง่มุม เพื่อจะได้ปรับรูปแบบดังกล่าวให้เหมาะสมต่อไป

2. วิธีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าว ควรให้ความสำคัญทั้งกิจกรรมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนและกิจกรรมที่เป็นกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการและดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าวอย่างครอบคลุมและใช้วิธีการพัฒนาอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง
3. หลักการสำคัญในการใช้วิธีการพัฒนาควรเน้นหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความตระหนักและความยั่งยืนของผลการพัฒนา
4. ควรจัดทำคู่มือ การพัฒนารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งระดับกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก หรือระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลาง หรือในสถานศึกษาระดับอื่น เพื่อสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมขึ้น
2. ควรดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดต่างๆ โดยเน้นศึกษาโรงเรียนที่มีความพร้อมเชิงพัฒนา เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาที่ยั่งยืนระยะยาว
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานลักษณะอื่นในสถานศึกษา เพื่อสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับลักษณะงานนั้นๆ ต่อไป
4. ควรดำเนินการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนขนาดต่างๆ โดยเน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม